

Čís. 17237.

Kartely (zák. č. 141/1933 Sb. z. a n.).

K sjednání kartelové smlouvy zmoněncem je třeba zvláštní písemné plné moci, znějící na jednotlivé jednání (§ 1008, druhá věta, obč. zák.). Náležitosti dodatečného schválení smlouvy neplatné pro nedostatek písemné formy.

Pro platnost kartelové smlouvy nerozhoduje, zda správní úřad zapisal smlouvu do kartelového rejstříku bez písemné plné moci.

(Rozh. ze dne 21. února 1939, Rv II 695/38.)

Žalobci, majitelé cihelen, uzavřeli s několika výrobci cihlářského zboží, mezi nimi i se žalovanou společností s ručením omezeným, kartelovou smlouvu ze dne 3. prosince 1934 o zprostředkování prodeje plných cihel, půdních dlaždic a nosných dutých cihel »J« a »A« v obvodu B. Ve smyslu uvedené kartelové smlouvy byla zřízena společná zprostředkovatelna obchodů ve formě tak zvané »prodejní kanceláře«. Za žalovanou protokolovanou společnost s ručením omezeným podepsal kartelovou smlouvu Viktor W. s dodatkem »s plnou mocí«, ač nebyl v době uzavření a podpisu kartelové smlouvy podle stavu obchodního rejstříku ani prokuristou ani jednatelem žalované společnosti, nýbrž jen jejím obchodním zmocněncem. Žalovanou firmu zastupovali a za ni firmu podpisovali byli již před podzimem 1934, kdy se začalo o uzavření kartelové smlouvy vyjednávat, a od té doby oprávněni jednatel P. s prokuristou F., a to jen společně. Jednatel žalované P. s F. zmocnil W. a F. ústně, aby jen oba společně stran kartelové smlouvy vyjednávali a po případě, a to zase jen kolektivně, kartelovou smlouvu za žalovanou podepsali. S kartelovou smlouvou, která obsahovala též rozhodčí smlouvu, však prokurista F. nesouhlasil, proti jeho vůli pak podepsal kartelovou smlouvu za žalovanou jen W., který měl pro vyřízení běžných záležitostí od žalované písemnou plnou moc pro léta 1933, 1934, 1936. V roce 1935, kdy kartelová smlouva byla skutečně podepsána, neměl W. vůbec písemné plné moci, ač se obor jeho působnosti v tomto roce nezměnil. Když v roce 1936 byla W-ému plná moc do 31. prosince 1936 prodloužena, nepřiznala žalovaná této plné moci zpětného účinku pro rok 1935. W. neměl nikdy ani neměl zejména tehdy, když kartelovou smlouvu za žalovanou s dodatkem »s plnou mocí« podpisoval, od žalované písemné plné moci vystavené k uzavření konkrétní kartelové smlouvy, o kterou běží. Proti žalobě, kterou se žalobci na žalované domáhali dodržení kartelových závazků, jež po delší dobu plnila, namítla žalovaná mimo jiné, že ji kartelová smlouva nezavazuje, poněvadž kartelová smlouva jest ve vztahu k ní neplatná pro nedostatek písemnosti (§ 2 zák. č. 141/1933 Sb. z. a n.). Soud první stolice zamítl žalobu, že žalovaná jest povinna zdržeti se samostaného přijímání a vyřizování objednávek na cihly plné, půdní dlaždice a nosné cihly, dutých cihel »J« a »A« z obvodu a v obvodu B., taktéž jejího samostatného

fakturování a vybírání kupní ceny, a to co se týká doby od 1. ledna 1935 do 31. prosince 1939, co do plných cihel, půdních dlaždic formátu $29 \times 14 \times 4$, nosných dutých cihel značky »J« a po případě právě totožné cihly »D« a »A«, jakož i půlek a výmětů těchto výrobků, konečně podle rozhodčího výroku cihel jmenovaných »D«. Důvody: Podle čl. 47 obch. zák. není žalovaná v souzeném případě vázána podpisem obchodního zmocněnce Viktora W. na kartelové smlouvě, neboť uzavírání kartelových smluv nenáleží k právním jednáním, která provoz takové obchodní živnosti (v souzeném případě cihelny) obyčejně s sebou přináší, zejména uváží-li se, že žalovaná za posledních asi dvacet let ani jediné kartelové smlouvy nesjedнала. Paragraf 2 zák. č. 141/1933 Sb. z. a n. vyžaduje k platnosti kartelových smluv písemné formy. Je-li pro určité právní jednání potřebí určité formy, musí býti tato forma zachována i při plné moci. Smlouva, pro kterou žádá zákon písemnou formu, vznikne teprve podpisem smluvců (§ 886 obč. zák.). Písemnost podle § 2 kartelové smlouvy jest totožná s písemností podle § 886 obč. zák. (srov. Stern). O formě plné moci nerozhoduje účel formálního předpisu smluvního a nelze rozlišovati formální předpisy co do jejich účelu (srov. Hupka »Vollmacht«, str. 133 a násl.). Účelem písemnosti stanovené v § 2 kartelového zákona není ostatně jen to, aby byla umožněna evidence kartelových smluv pro státní správu, nýbrž i publicita, pro kterou má kartelová smlouva formálním náležitostem plně vyhovující býti spolehlivým podkladem, a konečně stejně jako při smlouvě rukojemské (§ 1346, odst. 2, obč. zák.) vážnost projevu, neboť kartelové smlouvy znamenají často dalekosáhlé omezení neb někdy dokonce až úplné zrušení hospodářské svobody smluvců, třebaže kartelové smlouvy sjednávají obyčejně zkušené obchodníci, kdežto rukojemská smlouva se uzavírá někdy pro zcela nepatrné částky. Stran významu nedostatku písemnosti jest rozeznávati mezi veřejnoprávními a soukromoprávními účinky tohoto nedostatku. Co do soukromoprávních účinků nutno uvést, že ujednání, které vyžaduje k platnosti písemné formy, vznikne teprve podpisem smluvců, dříve vůbec neexistuje. Význam veřejnoprávních účinků tkví v usnadnění výkonu kontrolních práv (§ 3 kart. zák.). Ujednání, která jsou hledíc na ustanovení § 2 zák. č. 141/1933 Sb. z. a n. neplatná, nepodléhají vůbec kartelovému zákonu, i kdyby byla chtěna jako právní jednání. Kartelové smlouvy jsou smlouvy svého druhu. Podobají se však podle své právní struktury nejvíce smlouvám společenským podle občanského zákona (§ 1175 obč. zák.), neboť obsahují úmluvu o společném vedení podniku, o společném účelu sledovaném společníky a o poskytnutí prostředků k jeho dosažení (rozh. č. 14313 Sb. n. s.). Od společností podle obchodního zákona se však kartelové smlouvy liší podstatně tím, že účastníci kartelu neprovozují obchodní živnost pod společnou firmou (viz k tomu čl. 85 obch. zák. o veřejné obchodní společnosti a čl. 150 obch. zák. o komanditní společnosti). Předpis § 1008 obč. zák. (čl. 1 obch. zák.) vyžaduje k uzavření společenských smluv zvláštní na jednotlivé právní jednání vystavené plné moci, která musí býti u kartelové smlouvy se zřením na ustanovení § 2 zák. č. 141/1933 Sb. z. a n. též písemná. Poněvadž bylo zjištěno, že obchodní zmocněnec žalované W.

neměl nikdy a neměl zejména tehdy, když kartelovou smlouvu za žalovanou s dodatekem »s plnou mocí« podpisoval, zvláštní písemné plné moci znějící na uzavření konkrétní kartelové smlouvy, o kterou jde, jest tato smlouva neplatná již pro nedostatek předpokladu § 2 zák. zák. č. 141/1933 Sb. z. a n. (§ 1008 obč. zák., čl. 1 obch. zák.). Dále jest ještě zkoumati, zda snad kartelová smlouva původně neplatná pro nedostatek náležitosti podle § 2 zák. č. 141/1933 Sb. z. a n. nenabyla později platnosti tím, že ji žalovaná dodatečně schválila. Žalobkyně uvádí v té příčině zejména, že se žalovaná zúčastnila fakticky jednání v kartelu a splnila závazky kartelu a požívala i výhod kartelu. V takovém anebo podobném jednání žalované, k němuž došlo při splnění závazků vyplývajících z kartelové smlouvy žalovanou v mylném předpokladu platnosti smlouvy, bylo by možno viděti jen konkludentní činy (§ 863 obč. zák.), které nemohou nahraditi zákonem předpokládanou písemnou formu. Kartelová smlouva, která byla uzavřena zmocněncem, jenž neměl v rozhodující domě plné moci anebo neměl písemné plné moci, nabývá pro člena kartelu platnosti jen tehdy, když člen kartelu dodatečně uzavření kartelové smlouvy schvaluje též v písemné formě (viz obdobná rozhodnutí č. 15133 Sb. n. s. stran smlouvy rukojemské a č. 9912 Sb. n. s. o smlouvě rozhodčí, při čemž toto rozhodnutí vyslovuje zásadu, že otázka, zda smlouva o rozhodčím jest platná, jest otázkou hmotného práva). Žalobkyně tvrdí dále, že žalovaná kartelovou smlouvu také skutečně písemně dodatečně schválila tím, že uzavřela jako člen kartelu úvěrovou smlouvu s M. bankou a pachtovní smlouvu o cihelně v H. V té příčině zjistil soud, že jak při úvěrové smlouvě s M. bankou, tak při vyjednávání o pachtovní smlouvě o cihelně v H. a jejím uzavření šlo o smlouvu s třetí osobou, kdežto schválení kartelové smlouvy musilo by se státi vůči zmocněnci anebo vůči ostatním účastníkům kartelu, což se v uvedených dvou případech nestalo. Schválení (§ 1016 obč. zák.) jest právní jednání jednostranné, které se stává perfektním, jakmile dojde projev zmocněnce: projev vůle musí míti všechny náležitosti řádného projevu vůle (§ 869 obč. zák.). Třetí osoba nemá proti zmocniteli nároku, neboť zmocnitel jest smluvcem jen potud, pokud sahá plná moc. Konečně spatřuje žalobkyně dodatečné písemné schválení kartelové smlouvy žalovanou v tom, že prý Dr. F. podle plné moci vydané žalovanou a obsahující i zmocnění Dr. F. k uzavření společenských smluv, zahájil rozhodčí řízení a za rozhodčího řízení podepsal a žalovanou různá podání a různé protokoly. Soud však zjistil, že Dr. F. nepodal za žalovanou u rozhodčího soudu žádnou žalobu a rozhodčí soud jménem žalované nesvolal. Žalovaná zastoupená Dr. F-em oznámila před zahájením rozhodčího řízení v mylném předpokladu platnosti kartelové smlouvy předsedovi kartelu, že jmenuje pro rozhodčí řízení, na kterém se valná hromada usnesla, jako rozhodce Dr. Ch. Plná moc ze dne 20. dubna 1933, kterou Dr. F. od žalované měl, když ji v rozhodčím řízení zastupoval, obsahuje sice v předtištěném kontextu, jak to bývá u blanketů ostatních advokátních plných mocí, zmocnění k všelijakým právním jednáním, a to i k uzavření společenských smluv, avšak Dr. F-ovi byla plná moc tehdy udělena žalovanou jen k jejímu zastupování v rozhodčím

sporu a k žádnému uzavření nebo dodatečnému schválení kartelových smluv anebo dokonce konkrétní kartelové smlouvy. Pokud Dr. F. jako právní zástupce žalované v rozhodčím řízení podal za žalovanou podání a podepsal protokoly, vztahovaly se tyto písemnosti výhradně na sporné otázky, týkající se speciálních otázek rozhodčího řízení. Při posledním stání rozhodčího řízení prohlásil Dr. F., že kartelová smlouva jest, jak mu žalovaná, byvši teprve teď na to známým advokátem upozorněna, oznámila, pro nedostatek písemnosti neplatná, avšak vzal před rozhodnutím tuto námitku zpět s výhradou pro rozhodčí řízení. Dr. F. se za rozhodčího řízení jednou před posledním stáním vyjádřil oficiálně asi v tom smyslu, že pro případ nepříznivého výsledku rozhodčího sporu žalované ukázal cestu, jakým způsobem si pomůže. Tento výrok, kterému zástupce žalobců původně v době, kdy byl pronesen, nepřikládal význam, když se později dověděl, že Dr. F. při posledním stání před rozhodčím soudem uvedl, že kartelová smlouva jest pro nedostatek písemné formy neplatná, vztahoval na to, že Dr. F. již tehdy své klientce naznačil námitku nedostatku písemné plné moci. Dr. F-ovi tanul však tehdy skutečně na mysli předpis § 26 kart. zák., když za rozhodčího řízení ještě před posledním stáním uvedený výrok pronášel. Dále zjistil soud, že Dr. F. jménem žalované oznámil tehdejšímu předsedovi kartelu M-ému již dne 29. dubna 1936, že žalovaná není pro nedostatek písemné formy kartelovou smlouvou vázána, kdežto rozhodčí výrok byl vydán teprve dne 11. května 1936. Ježto tudíž kartelová smlouva, o kterou běží, nezavazuje žalovanou pro nedostatek náležitostí § 2 kart. zák. (§ 1175, § 1008 obč. zák., čl. 1 obch. zák.) a dodatečně způsobem zákona odpovídajícím schválena nebyla, bylo žalobu již z toho důvodu zamítnouti.

O d v o l a c í s o u d potvrdil napadený rozsudek. **D ů v o d y:** Nelze souhlasiti s právním názorem odvolatelů, napadajících rozsudek prvního soudu, který rozřešil stěžejní otázku souzeného sporu, zda se k uzavření kartelové smlouvy zmocněncem vyžaduje zvláštní plná moc písemná, či stačí-li plná moc ústní, v ten způsob, že hledíc na ustanovení § 2 kart. zák. o požadavku písemnosti kartelové smlouvy a se zřením na obdobné ustanovení § 1346 obč. zák. jest odůvodněn požadavek zvláštní písemné plné moci. Odvolatelé dovolávají se k odůvodnění svého odchýlného právního stanoviska ustanovení čl. 317 obch. zák. o neformálnosti obchodních jednání, platících i pro plné moci nehledíc na formu smlouvy hlavní, jež mohla býti kartelovým zákonem odstraněna buď jen použitím stejné dikce, jak jí používá obchodní zákon, nebo výslovným předpisem písemné formy plné moci, jak je tomu v § 4 zák. o společnosti s ručením omezeným. Kartelový zákon však nevolí žádné z těchto forem, stanoví-li písemnost kartelové smlouvy. K vyvrácení námitek odvolatelů v tomto směru nutno uvést toto: Je-li v § 4 zák. o společnosti s r. o. stanoveno připojení plné moci zmocnitelovy s jeho soudně nebo notářem ověřeným podpisem, ač čl. 208 obch. zák., na nějž odvolání rovněž poukazuje, ustanovení takového neobsahuje, mělo to svůj podklad hlavně v povaze ručení společníka společnosti s r. o. (jako nově zavedeného společenského útvaru), kteráž se vztahuje nejen na ručení za zaplacení jeho kmenového vkladu, ale i na ručení za možné doplatky (což právě je

zvláštní vlastností společnosti s r. o.), a to po dobu 5 let za přímé nebo další zástupce, ale v poslední řadě dokonce i za vklady a doplatky jiných společníků a jejich nástupců, stejně jako za zákonu odpovídající představenstva (§§ 63, 67, 70, 72 a 83 zák. o spol. s r. o.), kdežto účast akcionářova je daleko menší, ježto neručí věřitelům, nýbrž jen interně akciové společnosti a splatil-li nominální hodnotu upsaných akcií, dostává se mu za ni vzájemné hodnoty v akciích, cenných to papírech. Nebýti této zvláštnosti ručení a pak toho, že zákonodárce na rozdíl od ustanovení čl. 208 obch. zák., které rozeznává u akciové společnosti mezi společenskou smlouvou, pro níž stanoví formu notářského spisu, a mezi úpisem akcií, pro něž stanoví jen formu písemnou, nepřipouští toto dělení při společnosti s r. o., poněvadž by se rovnalo sukcesivnímu založení společnosti s r. o., bylo by se i pro smlouvu o společnosti vystačilo se stanovením formy notářského spisu. Podle ustanovení § 52 not. řádu je totiž notář povinen při sepisování notářského spisu především zjistiti osobní způsobilost a oprávnění stran k uzavření smlouvy, z čehož vyplývá, že je povinen u zmocněnců zkoumati i pravost a rozsah plných mocí. Má-li pro nedostatek plné moci či z jiných důvodů notář pochybnosti o oprávnění účastníků k uzavření smlouvy, má je stranám oznámiti a trvají-li i nadále na sepsání notářského spisu, tento spis sice sepsati, ale má své pochybnosti v něm výslovně uvést (§ 36 not. řádu). Že i k notářskému aktu mají býti připojeny plné moci dané zmocněncům, a to buď v prvopise či v ověřeném opise, stanoví § 69 not. řádu. Úpis akcií podle čl. 208, posl. odst., obch. zák. a § 6, odst. 2, akc. reg. není smlouvou ani ofertou k ní, nýbrž pouze jednostranným aktem statusovým, učiněným upisovatelem za účelem získání členství v budoucí akciové společnosti s právy a povinnostmi. Je proto k němu jen zapotřebí, aby upisovatel vlastním jménem upsal určitý počet akcií, a nerozhoduje, zda tak učinil na vlastní či cizí účet (Staub-Pisko). Podle čl. 317 obch. zák. platí sice neformálnost obchodních jednání, pokud nejsou v obchodním zákoně stanoveny výjimky čl. 174, 198, 208, odst. 2 a 3, čl. 310, 311 obch. zák.), avšak toto pravidlo doznalo výjimky jinými obchodně-právními zákony, tak na př. zák. ze dne 9. dubna 1873 č. 70 o spol. s ruč. omez. (§ 3), dále §§ 4, 49, 76 zák. ze dne 6. března 1906 č. 58 ř. z. o spol. s ruč. omez. a j. Kartelový zákon, — třebas je zákonem speciálním, sledujícím úpravu poměrů v hospodářském životě státu, který si různými ustanoveními jeho zajistil podklad pro posouzení činnosti kartelů, vzejde-li pochybnost, zda je srovnatelnou s veřejným zájmem, aby mohl preventivně čeliti výstřelkům činnosti kartelů (jsou to nejen zákonný požadavek písemností kartelových úmluv, zápisů jich do kartelového rejstříku, zachycení takových opatření kartelů, jimiž smluvní strany kartelů jsou vázány ke shodnému postupu co do cen, sazeb, obchodních podmínek a závěr a ustanovení o povinnosti kartelů hlásiti státnímu statistickému úřadu kartelové ceny a sazby), — přece hledíc k tomu, že se jím dostalo zákonného uznání a úpravy kartelům jako sdružením podnikatelů, kteří mezi sebou smluvně vylučují nebo omezují volnost soutěže, nutno považovati též za zákon obchodně-právní, na nějž se vztahuje ustanovení čl. 317, odst. 2 obch. zák. Platí

proto ustanovení § 2, odst. 1 kartelového zákona o písemnosti kartelové úmluvy uzavřené obchodníky, neboť jinak by předpis ten byl skoro zbytečný, když kartelové úmluvy převážnou většinou uzavírají jen obchodníci. Kartelovou úmluvu jako smlouvu obligační, která jest svou povahou nejbližší společenské smlouvě podle § 1175 a násl. obč. zák., jest, pokud o ní nemá zvláštní ustanovení kartelový zákon, jako na př. co do formy písemné (§ 2, odst. 1) a co do jejího obsahu (§ 3), posuzovati jinak podle ustanovení občanského zákona (čl. 1 obch. zák.) a tedy co do jejího uzavření zmocněncem, podle ustanovení o náležitostech plné moci, která musí hledíc k tomu, že jde o smlouvu společenskou, zníti na tento druh jednání (§ 1008 obč. zák.) a býti vystavena ve formě písemné, což jest jen důsledkem zákonného požadavku písemnosti smlouvy hlavní, to jest kartelové úmluvy podle § 2, odst. 1, kart. zák., který jest povahy donucující. Platí proto písemná plná moc za integrující součást kartelové úmluvy a jest jí dokumentováno zachování písemnosti stranou (§ 886 obč. zák.), používši k jejímu uzavření zmocněnce. Vždyť jinak není ani možno pro budoucnost spolehlivě osvědčiti, že zmocněnec měl speciální plnou moc, opravňující ho k uzavření kartelové úmluvy. Jaké následky má zanedbání této náležitosti při uzavírání smlouvy tak důležité povahy, ukázalo se nejlépe v souzeném případě, kde se ostatní účastníci karteluspokojili jen s ústním prohlášením zmocněncovým, že je oprávněn k uzavření kartelové úmluvy s plnou mocí, jejíž obsah ani data přesně neznají, ježto k písemné smlouvě nebyla připojena. Obtížnost situace, do jaké se žalobci zanedbáním zkoumání legitimace k uzavření kartelové úmluvy a nepřipojením písemné plné moci dostali, majíce dokázati vázanost žalované kartelovou úmluvou, jejíž podmínkou jest písemnost —, je nejpádňjším argumentem pro požadavek písemnosti zvláštní plné moci k uzavření kartelové úmluvy. Schvaluje proto odvolací soud plně právní stanovisko prvního soudu o požadavku zvláštní písemné plné moci k uzavření kartelové úmluvy, jak první soud správně dovodil, poukávav jak na zásadu vyslovenou v rozh. č. 15133 Sb. n. s., tak na vědeckou právní literaturu. Žalovaná učinila sice také písemné projevy, avšak v nich není zmínky o uznání obsahu kartelové úmluvy a přistoupení ke kartelu. Rovněž v uzavření písemné pachtovní smlouvy s M. bankou stran cihelny, kterou kartelu nabídla, a ve firemním podpisu téže banky za účelem poskytnutí úvěru členům kartelu v milionové výši lze spatřovati jen projevy faktického chování žalované jako členky kartelu, třebaž úvěrové podmínky jsou podepsány všemi členy kartelu a měly býti podepsány i právním zástupcem kartelu, neboť nemohou pro neurčitost projevu souhlasu se všemi ustanoveními kartelové úmluvy, o níž není v korespondenci ani zmínky, v úvěrní listině pak je o členech kartelu a která tedy členství v kartelu nanejvýš jen předpokládá, nahraditi písemnost kartelové úmluvy samé, pokud se týče ostatní náležitosti jinak k platnému uzavření smlouvy podle § 869 obč. zák. potřebné. Že ani písemnými návrhy Dr. F-a jako procesní plnou mocí vykázaného zástupce žalované v rozhodčím řízení nemohlo dojíti k písemnému uzavření kartelové úmluvy žalovanou, dovodil již správně první soud a proto odvolací soud pouka-

zuje na odůvodnění napadeného rozsudku. Nedošlo-li k platnému uzavření kartelové úmluvy pro žalovanou domnělým zmocněncem W-ým, nebylo třeba dovozovati její neplatnost též nedostatkem zvláštního písemného zmocnění k uzavření dohody o rozhodčím řízení do kartelové úmluvy pojatým.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Jest schváliti právní závěr napadeného rozsudku, že kartelová smlouva, jež podle rozsudkových zjištění byla uzavřena v lednu 1935 a byla za žalovanou podepsána W-ým »v plné moci«, je neplatná, poněvadž tento zmocněnec podle zjištění neměl k tomuto úkonu zvláštní plné moci ve smyslu § 1008 obč. zák. a vůbec neměl v roce 1935 žádné plné moci ani všeobecné písemné, nýbrž měl pouze ústní plnou moc k jednání o kartelové smlouvě a měl ji podle ní uzavřít po předchozím vyžádání rozhodnutí jednatele P-ého, a to kolektivně s prokuristou Fe-m.

Uvedená rozsudková zjištění jsou pro posouzení rozhodující a pro dovolací soud závazná a z nich vyplývá závěr, že W. nemohl sám s právní účinností pro žalovanou uzavřít a podepsati kartelovu smlouvu.

Správně uvedl odvolací soud, že kartelová smlouva jest svou povahou nejbližší společenské smlouvě podle § 1175 obč. zák. Právě-li § 1008 obč. zák. v druhé větě mimo jiné, že k sjednání společenské smlouvy jest potřebí zvláštní plné moci na jednotlivé jednání vystavené, je toto ustanovení vztahovati i na kartelové smlouvy, činí-li je za smluvce jeho zmocněnec, třebaže v době vydání občanského zákoníka nebyl znám takový druh smluv, neboť doslovem zákona jsou tu upravovány všeobecně společenské smlouvy, tedy zajisté se upravují i věcně podobné případy, které se vytvořily v době pozdější jako samostatné zvláštní smlouvy, jež svou podstatou se blíží společenské smlouvě podle § 1175 obč. zák. a kterým se jen hledíc na jejich účel dostalo úpravy zvláštním zákonem. Je tu proto užití zásady vyslovené v §§ 6 a 7 obč. zák.

Zákonným požadavkem platnosti kartelové smlouvy jest podle § 2, odst. 1 uved. kartel zák., aby byla učiněna p í s e m n ě, při čemž podle § 2, odst. 2, zůstávají nedotčena právní ustanovení, podle níž jest k jejich platnosti potřebí ještě jiných formálních náležitostí.

Je-li tudíž k sjednání takové smlouvy zmocněncem potřebí speciální plné moci, jak bylo shora vyloženo, byla platnost těchto zákonných ustanovení zachována též kartelovým zákonem č. 141/1933 Sb. z. a n. V souzeném případě jde o otázku, zda takováto speciální plná moc musí býti písemná, a zda nedostatek její lze zhojiti dodatečným schválením výslovně či konkludentními činy zastoupeného.

Na prvou otázku jest odpověděti kladně, neboť, je-li pro určité právní jednání podle zákona potřebí určité podoby (formy), musí býti tato podoba (forma) zachována i při plné moci. To má právě při kartelových smlouvách obzvláštní význam, neboť předmětem zápisu do kar-

telového rejstříku jsou mimo jiné podle § 3, odst. 2, písm. b), uved. zák. zápisy jména firem a sídla smluvců, a musí-li býti opověděny, pokud se týče doloženy a oznámeny všechny změny nastalé v poměrech zmíněných v odstavcích 2 a 3 téhož paragrafu, tedy i co do změn ve jméně a v sídle smluvců, je z toho zřejmé, že zákon tu klade váhu na tyto momenty v zájmu veřejném a pro širší obecnost, pro něž je kartelový rejstřík veřejný (§ 3, odst. 6, uved. zák.).

Má-li býti účelu zákona vyhověno, aby vyly veřejnost a také příslušné veřejné orgány pravdivě informovány o závažných okolnostech kartelové smlouvy, k nimž nutně patří známost smluvců, je nutno, aby byly ony zápisy dotčených okolností věcně pravdivé a spolehlivé, tedy tedy zejména stran smluvců, aby tato jejich vlastnost vyplývala ihned spolehlivě a beze vší pochybnosti z kartelové smlouvy. Tomu by tak nebylo, kdyby některý ze smluvců jednal při uzavření takové smlouvy skrze zmocněnce a kdyby ten nepředložil zvláštní písemné zmocnění. Takové zmocnění jest písemnou součástí kartelové smlouvy a jen tak se vyhovuje předpisům § 2 uved. zák. a jeho účelu s hlediska publicity a evidence kartelové smlouvy.

Marně se dovolatelky snaží odkazem na čl. 317 obch. zák. dovoditi bezforemnost plné moci se zřením na to, že u kartelové smlouvy šlo o obchodní jednání.

Dovolatelky přehlízejí, že se podle § 41 uved. zák. zrušují ustanovení, která odporují kartelovému zákonu. Stanoví-li řečený zákon v § 2, odst. 1, velicím způsobem za podmínku platnosti smlouvy, že musí býti učiněna písemně nehledíc na to, zda jde o obchod nebo ne, tedy určitou podobu (formu), a je-li zvláštní písemná plná moc zmocněncova podstatnou součástí kartelové smlouvy, jest samozřejmé, že se tu nelze dovolávati platnosti čl. 317 obch. zák., neboť zákonem stanovená písemnost jest tu nutnou podmínkou platnosti kartelové smlouvy.

Co se týká dodatečného schválení kartelové smlouvy žalovanou, nezjistily soudy, že ji žalovaná svými oprávněnými orgány písemně schválila, jak by to bylo nutno hledíc obdobou na zásadu vyslovenou v rozhodnutí č. 15133 Sb. n. s. Odvolací soud po této stránce náležitě doličil a vyvrátil tvrzení dovolatelek o dodatečném uznání kartelové úmluvy žalovanou, opírané o její chování jako členky kartelu, dále se zřetelem na její podpis o poskytnutí úvěru M. bankou, a vyjednávání a uzavření pachtovní smlouvy stran cihelny v H., pokud se týče na vystupování jejího procesního zmocněnce Dr. F. v rozhodčím řízení, a dovolatelky se odkazují na příslušné důvody napadeného rozsudku, jež nebyly vyvráceny důvody dovolání.

Neprávem poukazují dovolatelky na rozh. č. 11081 a 12779 Sb. n. s., podle nichž lze zvláštní plnou moc udělit i mlčky konkludentním činem, po případě že lze takové zmocnění dodatečně nahraditi dodatečným schválením, poněvadž v obou případech nešlo o případy, v nichž podle zvláštního zákona je předepsána pro hlavní jednání písemná podoba (forma), a běželo proto o případy skutkově zcela odlišné.

Nezáleží na tom, že správní úřad zapsal do kartelového rejstříku smlouvu bez písemné plné moci, poněvadž o platnosti smlouvy po hmotněprávní stránce rozhodují výhradně soudy (čl. I uvoz. zák. k c. ř. s.).

Poněvadž v souzeném případě nebyla při uzavření kartelové smlouvy zachována zákonná náležitost písemné formy smlouvy podle § 2 zák. č. 141/1933 Sb. z. a n. v příčině zvláštního zmocnění zástupce žalované Viktora W., nevznikla pro žalovanou platná a závazná smlouva kartelová a právem nebylo vyhověno žalobní prosbě, jež byla opřena o tuto smlouvu.

Čís. 17238.

Ochrana nájemníků.

Podle § 6 zák. č. 44/1928 ve znění vyhlášky min. soc. péče č. 62/1934 Sb. z. a n. přísluší osobám, u nichž jsou splněny podmínky dotčeného ustanovení, ochrana nájemníků i tehdy, je-li předmětem jednotné nájemní smlouvy nejen obytná místnost, ale i jiná s ní souvisící místnost (krám nebo provozovna).

(Rozh. ze dne 22. února 1939, Rv I 3109/38.)

Proti soudní výpovědi dané žalobcem jako vnuceným správcem domu č. p. 230 v P. žalovanému Josefu P. z krámu a obytné místnosti s příslušenstvím v uvedeném domě podal žalovaný námitky, v nichž uplatňoval mimo jiné i to, že uvedené místnosti najala Amalie H., babička žalovaného, zemřelá dne 28. ledna 1938, jedinou nájemní smlouvou sjednanou před rokem 1928, že žalovaný u ní déle než 3 měsíce před jejím úmrtím žil a vstoupil tudíž do oné nájemní smlouvy, takže jest pod záštitou zákona o ochraně nájemníků. Soud první stolice zrušil výpověď. O d v o l a c í s o u d uznal výpověď za účinnou. D ů v o d y: Amalie H. zemřela dne 25. ledna 1938, tedy za účinnosti § 6, odst. 1, zák. o ochr. náj. ve znění vyhlášky ministra soc. péče č. 62/1934 Sb. z. a n. Jest tudíž užití uvedeného zákonného předpisu na souzený případ. Leč předpis upravuje vstup v nájemní smlouvu ve prospěch příslušníků nájemníkovy rodiny výhradně co do bytů, nikoliv co do jiných místností. Podle druhé věty téhož zákonného ustanovení, není-li tu příslušníků rodiny ve smyslu § 25 uved. zák., nebo jde-li o jiné místnosti než byty, spravuje se přechod práv z nájemní smlouvy na dědice nájemníkovy a poměr mezi dědici a pronajímatelem ustanovením práva občanského. Z první věty právě vzpomenutého předpisu vyplývá, že § 6, odst. 1, první věta, neplatí o nájemních smlouvách a objektech smíšených, to jest o provozovnách s byty, o nichž platí ustanovení druhé věty prvního odstavce. (Stejně Crha-Steigerhof-Hronek: Zákon o ochraně nájemníků, vyd. 1935, str. 93.) Nutno uvážiti, že ustanovení § 6, odst. 1, první věta, uved. zák. je ustanovení výjimečné, které upravuje zvláštní přechod nájemního práva ex lege, a to práva s určitou zákonnou kvalifikací, kdežto mimo případy tímto předpisem výslovně upravené nastává přechod nájemního